
L'ACCEPCIÓ CAUSATIVA DEL VERB *INTERESSAR* AMB COMPLEMENT PREPOSICIONAL*

THE CAUSATIVE VERBAL MEANING OF THE CATALAN VERB *INTERESSAR* (*TO INTEREST*) WITH PREPOSITIONAL COMPLEMENT

CARLES ROYO
Universitat Rovira i Virgili
carles.royo@urv.cat

Resum: El verb *interessar* mostra una remarcable flexibilitat sintàctica que li permet participar en un ampli ventall d'alternances verbals. Presenta una accepció causativa que és poc habitual dins el paradigma dels verbs psicològics catalans, perquè pot participar en construccions causatives de canvi d'estat triargumentals que no presenten la *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction* de Pesetsky (1995) (*La Meritxell va interessar la Núria pel teatre*), es resisteix a l'ús del verb sense l'experimentador (^{??}*La Meritxell va interessar pel teatre*) i exigeix la presència obligatòria d'un sintagma preposicional (^{*}*La Meritxell va interessar la Núria*). A més, l'alternança amb una accepció pronominal es diferencia de l'alternança causativa d'altres verbs psicològics causatius amb objecte experimentador. L'especificitat lèxica i la flexibilitat sintàctica del verb *interessar* són un repte per al debat entre els diferents enfocaments de la interfície lexicó-sintaxi.

Paraules clau: alternança verbal, interessar, oració causativa, oració triargumental, verb psicològic.

Abstract: The verb *interessar* (*to interest*) has a rich syntactic flexibility that allows it to take part in a wide range of verb alternations. It has a causative verbal meaning that is unusual within the paradigm of the Catalan psychological verbs, because it can take part in three-argument causative constructions of change of state which do not have Pesetsky's *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction* (1995) (*La Meritxell va interessar la Núria pel teatre* [lit.: Meritxell interested Núria in

(*) Aquest treball s'ha beneficiat d'un ajut del Ministerio de Economía y Competitividad a través del projecte de recerca FFI2014-56258-P. Agraïxo els comentaris que he rebut de Jaume Mateu. Tots els possibles errors d'aquest article només són responsabilitat meua.

the theatre]), it resists the use of the verb without the experiencer (²*La Meritxell va interessar pel teatre* [lit.: ²Meritxell interested in the theatre]) and demands the presence of a prepositional phrase (**La Meritxell va interessar la Núria*: [lit.: **Meritxell interested Núria*]). In addition, alternation with a pronominal verbal meaning differs from the causative alternation of other causative psychological verbs with an experiencer object. The lexical specificity and syntactic flexibility of the verb *interessar* are a challenge in the debate on how to approach the lexicon-syntax interface.

Keywords: verb alternation, *interessar*, causative sentence, three-argument sentence, psychological verb.

1. INTRODUCCIÓ

El verb català *interessar* presenta una rica flexibilitat que li permet participar en tres configuracions sintàctiques sense un canvi en la semàntica verbal (1).¹

- (1) a. A la Meritxell li interessa la música clàssica.
 b. La Meritxell s'interessa {en/per} la música clàssica.
 c. L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la música clàssica.

Segons diversos autors i reculls lexicogràfics, el verb *interessar* també tindria la configuració de (2) —tenint en compte l'ús tradicional del verb—, la qual es podria considerar una construcció causativa de canvi d'estat, coherentment amb les oracions que formen els altres verbs psicològics amb un experimentador acusatiu (verbs AcExp o tipus II de Belletti & Rizzi 1988).² A més, Acedo-Matellán & Mateu (2015) defensen que els verbs AcExp de l'espanyol també poden formar oracions causatives estatives en contextos determinats i amb un ordre sintàctic subjecte-verb-objecte. No entraré a debatre aquests supòsits, que excedirien l'objectiu del present article, i em remeto a Royo (2017) per als arguments a favor del règim datiu de l'accepció (1a) del verb

1. En romanès, el verb *interesate* 'interessar' pren una semàntica clarament agentiva equivalent a 'buscar' en la forma pronominal que regeix un sintagma preposicional (SPrep), amb un canvi de la semàntica verbal. Agraïixo a Marleen Van Peteghem aquesta observació i l'exemple extret d'Internet.

(1) M-am interesat de toate posturile de babysitter, dar tot nu am gasit nimic potrivit. [rom]
 me he interesat de tots llocs-els de mainadera, però (emfàtic) no he trobat res adequat [cat]
 He buscat tots els llocs de treball de mainadera, però encara no he trobat res adequat. [cat]
 (en línia: <https://alyblackrose.sunphoto.ro/Sarang_Episodul_5/71055355>, consulta: juliol del 2016)

2. En canvi, Kailuweit (2007: 1701) indica expressament que el verb *interesat* de l'espanyol no és causatiu.

interessar, com un predicat inacusatiu que forma oracions amb un experimentador datiu (verb DatExp o tipus III de Belletti & Rizzi 1988), i no pas com un predicat AcExp.³ Per tant, el comportament del verb *interessar* seria diferent del de determinats predicats AcExp catalans que presenten una alternança acusatiu/datiu, com *molestar* o *sorprendre* (cf. Cabré & Mateu 1998; Royo en premsa).

- (2) A la Meritxell la interessa la música clàssica; La música clàssica interessa la Meritxell.

Centro aquest treball en l'estudi de la variant sintàctica (1c), com una accepció causativa del verb *interessar* amb complement preposicional. Alhora analitzo les característiques de les configuracions recollides a (1) i, específicament, diferencio l'alternança entre (1b) i (1c) de l'alternança causativa. La construcció triargumental d'(1c) pot resultar estranya per a alguns parlants, però no és impossible, com es pot veure en diferents exemples d'ús recollits en aquest treball, en el qual també intentaré donar una explicació de la possible preferència per un altre tipus de construcció.

Al *DUVC*, el *GD62* i el *GLarC* hi apareix recollida aquesta accepció causativa de *interessar* (3) amb la configuració sintàctica d'(1c), tot i que en els exemples el verb *interessar* apareix en una clàusula subordinada d'infinitiu.

- (3) a. 3. *interessar [algú] [en / per una cosa]* Fer despertar l'interès. *Ha aconseguit interessar els alumnes en la literatura* (o bé *per la literatura*).
(*DUVC*)
- b. *v tr* i règ [...]. 2. Fer néixer un interès. *Aconseguir d'interessar els alumnes per la literatura*.
(*GD62*)
- c. *v tr* Fer néixer (en algú) un interès per una cosa o per una persona. *Aconseguir d'interessar els alumnes per la literatura*.
(*GLarC*)

3. Els reculls lexicogràfics que admeten el règim acusatiu de l'accepció 'suscitar interès' del verb *interessar* indiquen que és l'única opció possible (*DUVC*: *No l'interessava gens el cinema de ciència ficció*; *DCVB*, *DV*) o accepten que hi ha una opcionalitat absoluta entre el règim acusatiu i el de datiu en un context idèntic (*DIEC2*: *Aquesta lectura l'ha interessat molt* i *Aquesta lectura li ha interessat molt*; *és Adir*, *Optimot*). En canvi, d'altres només accepten el règim datiu d'aquesta accepció, definida com a 'suscitar interès' (*DNV*, *DLCM*, *DPUV*, *GDLC*, *NDA*) o com a 'desvetllar i retenir l'atenció' (*GD62*, *GLarC*). Mallafre (1999), Badia *et alii* (2004) i Paloma & Rico (2008) defensen el règim acusatiu d'aquesta accepció; en canvi, Ruaix (1994, 1998) i Cabré & Mateu (1998) defensen que regeix datiu, igualment que la *GIEC* §21.5a. Mestres *et alii* (2009: xx § 3.1.2) accepten el doble règim optatiu i Solà (2009: §54.1) presenta la possibilitat d'un canvi de règim segons l'ordre oracional d'elements.

Ginebra & Montserrat (2002) defensen l'accepció causativa del verb *interessar* amb algun exemple d'oració transitiva que regeix un sintagma preposicional (SPrep): *En Pere volia que el Miquel s'aficionés a la música però no va aconseguir interessar-lo gens ni mica per la clàssica* (= no va aconseguir que el Miquel s'interessés gens [per la música clàssica]).⁴ És un ús verbal que apareix recollit en diverses publicacions (4).

- (4) a. Vaig ser jo qui el va interessar en el tema.
(Pla Nualart 2014)
- b. Ha de ser un vehicle per assolir quelcom més que l'entreteniment del lector: interessar-lo per la ciència, fer-lo pensar, criticar *l'establishment*...
(Ros 2016: 63)
- c. Casanovas prengué la decisió de dirigir-se a Miquel Mateu [...] per interessar-lo per aquests detinguts.
(Casanovas i Cuberta 1996: 346)
- d. [...] li ensenyà els mètodes de manipulació i d'anàlisi de gasos desenvolupats per Bunsen [...] i, a més, el va interessar en la teoria dels radicals.
(Frankland 2010: 94)
- e. [...] va tenir com a mestres Jesús Maria Bellido i Golferichs i August Pi i Sunyer, qui el va interessar per la fisiologia i la investigació científica.
(*Viquipèdia*, veu Josep Puche i Álvarez, consulta: juliol del 2017)

Uns quants diccionaris no presenten l'accepció causativa psicològica de *interessar*, però recullen una altra accepció transitiva amb un SPrep obligatori —excepte en l'exemple del *DCVB*— i una semàntica no psicològica (5). És una semàntica del verb que s'utilitza poc actualment i podria ser pertinent esbrinar en un estudi diacrònic si l'accepció psicològica actual 'fer agafar interès' s'origina en aquesta altra accepció, amb experimentador acusatiu i SPrep obligatori, seguint un procés paral·lel al que Ruaix (1994: 82-83) suggereix per a l'evolució de l'accepció psicològica amb experimentador datiu dels verbs *importar* i *interessar*.⁵

4. Ginebra & Montserrat (2002: 45-46) fan una afirmació clara en contra de l'exclusió de l'accepció transitiva causativa del verb *interessar* i no estan d'acord amb el tractament que rep com a verb que únicament regeix datiu en diccionaris com el *DLCM*.

5. Ruaix (1994: 82-83) aplica al verb *interessar* un procés similar al del verb *importar*, que passa d'un sentit no psicològic transitiu —*Això importa una despesa considerable. El viatge importa cent pessetes. Importen cotxes del Japó. // Va voler interessar els seus obrers en aquell negoci. És una cosa que interessa la seva reputació*— a un sentit translàtic psicològic intransitiu «connotant idees de benefici o dany, plaer o disgust, etc.», amb un complement indirecte de «persona que rep quelcom» —*Això són coses que a ell no li importen. // Aquesta lectura m'ha interessat molt*. L'exemple de Ruaix *Va voler interessar els seus obrers en aquell negoci* és, de fet, el mateix exemple del *GDLC* de (5d), una oració transitiva que regeix un SPrep.

- (5) a. 'Associar en un negoci o fer participar en les conseqüències bones o dolentes d'una cosa'.
[...] *Un amich nostro ha trobat sa manera d'interessar es patrons catalineros*, Ignor. 36.
(DCVB)
- b. 'Associar (algú) al profit d'un negoci'. *Va voler interessar els seus obrers en la nova fàbrica*.
(DIEC₂)
- c. 'Fer participar (a algú) en un negoci o en un assumpte propi'. *Va aconseguir interessar-lo en el seu projecte*.
(DNV)
- d. 'Fer participar algú en un negoci, afer, propi'. *Va voler interessar els seus obrers en aquell negoci*.
(GDLC)

Després d'aquesta introducció, a l'apartat §2 analitzo les alternances en què participa el verb *interessar* i a §3 faig una proposta d'estructura argumental de la variant sintàctica (1c). A l'últim apartat recullo les conclusions d'aquest article.

2. LES ALTERNANCES DEL VERB *INTERESSAR*

He encabít l'accepció d'(1a) —repetida a (7a)— dins el grup de predicats psicològics amb un datiu experimentador o DatExp, com *agradar*. Com l'alternança d'*agradar* recollida a (6) (cf. Rigau 1990 i *GIEC* §21.5a), *interessar* també presenta un alternant pronominal que regeix un SPrep (7b).⁶ Ara bé, *interessar* se separa del comportament d'altres predicats DatExp per la possibilitat de formar l'alternant de (7c).⁷

- (6) a. A la Meritxell li agrada escoltar música clàssica.
b. La Meritxell s'agrada d'escoltar música clàssica.
- (7) a. A la Meritxell li interessa la música clàssica.
b. La Meritxell s'interessa {en/per} la música clàssica.
c. L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la música clàssica.

L'alternant (7c) —repetit a (8a)— és molt similar als predicats psicològics catalans causatius amb un acusatiu experimentador o AcExp (9a), molts dels quals participen

6. Sobre l'alternança de (6) i (7a-b) de verbs com *agradar* o *interessar*, definida com a *alternança emotiva/volitiva*, vegeu Royo 2018.

7. Per a un breu estudi sobre les diferències entre *agradar* i *interessar*, vegeu Royo 2017: 77-84.

en l'alternança causativa amb un alternant ergatiu pronominal (9b),⁸ el qual també és molt similar a l'alternant de *interessar* de (7b) —repetit a (8b) amb un altre temps verbal. De fet, aquesta similitud entre els dos alternants de l'alternança causativa de (9) i els dos alternants de *interessar* representats a (8) pot menar a pensar que es tracta, aparentment, de la mateixa alternança causativa en tots dos casos.

- (8) a. L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la música clàssica.
 b. La Meritxell es va interessar {en/per} la música clàssica.
- (9) a. La música clàssica va emocionar la Meritxell.
 b. La Meritxell es va emocionar (amb la música clàssica).

L'alternant de (8a) comparteix amb un verb AcExp com el de (9a) la capacitat d'expressar una oració causativa psicològica, en què una causa externa provoca un canvi d'estat en un experimentador.⁹ Per tant, les oracions amb aquests dos tipus de verbs causatius permeten una semàntica tant d'una causa externa provocadora d'un canvi d'estat en l'experimentador (IO), com una semàntica d'estat resultant en l'experimentador, entès com un pacient (II). Alhora, l'alternant pronominal de (8b) comparteix amb un verb ergatiu pronominal com el de (9b) la capacitat d'expressar tant una semàntica incoativa, d'inici d'un esdeveniment, com la semàntica d'estat resultant en l'experimentador (II).

- (IO) a. L'Arnau ve fer que la Meritxell s'interessés {en/per} la música clàssica.
 b. La música clàssica va fer que la Meritxell s'emocionés.
- (II) a. La Meritxell va quedar interessada {en/per} la música clàssica.
 b. La Meritxell va quedar emocionada (amb la música clàssica).

8. La *GIEC* (§21.4.5, 21.5b) anomena aquesta alternança com a *alternança inacusativa/causativa*, terme més precís tenint en compte la natura dels dos alternants; l'alternant inacusatiu ha rebut noms diversos: *intransitiu*, *ergatiu*, *no causatiu* (o *anticausatiu*), *incoatiu* i *inacusatiu pronominal* (cf. Rosselló 2008: §§ 13.3.6.3a). Seguint Levin i Rappaport Hovav (1995), Cabré & Mateu (1998: 75) l'anomenen *alternança causativa / incoativa / estativa*, considerant que, a més dels dos alternants, hi ha un tercer alternant estatiu. Per simplificar la terminologia, en aquest treball m'hi refereixo com a *alternança causativa*.

9. Per a la consideració dels verbs psicològics AcExp com a causatius, vegeu Pesetsky 1995, Bouchard 1995, Acedo-Matellán & Mateu 2015; per al català, vegeu Ynglès 1991, Cabré & Mateu 1998, Rosselló 2008, *GIEC* §21.5b-c. Autors com Fábregas (2015) i Fábregas & Marín (2015) consideren que no tots els verbs AcExp són causatius i que aquest grup verbal es divideix en un subgrup de verbs *estructuralment psicològics* i un altre subgrup de verbs *conceptualment psicològics*: només els predicats d'aquest últim subgrup serien causatius de canvi d'estat.

Però hi ha tot un seguit de característiques que diferencien les oracions causatives del verb *interessar* de les oracions causatives amb verbs AcExp. Començo per la més evident, que és l'obligatorietat del SPrep en les oracions causatives de *interessar*, perquè és un predicat que no es pot separar de l'estímul de l'experiència psicològica en cap dels tres alternants de (7), un tret característic de les oracions amb verbs DatExp i els seus alternants (cf. Royo 2017). És remarcable aquesta exigència, ja que no només s'ha de complir quan desapareix la causa externa provocadora del canvi (8b) —restricció que no presenten els alternants ergatius pronominals dels verbs AcExp (9b)—, sinó que també és una exigència compatible amb la presència de la causa externa (8a), a diferència de les oracions amb predicats AcExp (9a): en una oració com *L'Arnau va emocionar la Meritxell amb les seves paraules* el SPrep *amb les seves paraules* hi és opcional i està caracteritzat com un adjunt lèxic (cf. Mateu 2000), a diferència de la impossibilitat d'ometre el SPrep {*en/per*} *la música clàssica* a (8a).

Aquesta primera diferència respecte dels predicats AcExp (9a) i els seus alternants ergatius pronominals Subj(i)Exp(pr) (9b) —verbs pronominals (pr) inacusatius, amb un subjecte intern (i) experimentador— la reflecteixo en dues etiquetes que aplico als alternants de (8a) i (8b). D'una banda, l'etiqueta AcExp(pre) per a l'accepció causativa de (8a) assenjala que el verb *interessar* pot formar oracions causatives de canvi d'estat amb un acusatiu experimentador pacient com els verbs AcExp, però que se'n diferencia perquè regeix un SPrep obligatori (prep). De l'altra, l'etiqueta SubjExp(pr-prep)_A per a l'alternant de (8b) indica que *interessar* pot formar oracions pronominals (pr) amb un subjecte experimentador —amb una posició estructural encara per definir— que regeixen un SPrep obligatori (prep);¹⁰ amb el subíndex [_A] diferencio els verbs psicològics que alternen aquesta configuració amb alternants DatExp —com *agradar* (6a-b) o *interessar* (7a-b)— dels que també la presenten però sense alternants DatExp —com *penedir-se* (de) o *obstinar-se* (en)—, als quals faig correspondre l'etiqueta SubjExp(pr-prep)_B.

Però hi ha més diferències entre els dos alternants causatius de (8a)-(9a) i entre els dos alternants pronominals de (8b)-(9b). Pel que fa als alternants causatius AcExp(pre) i AcExp, hi ha una diferència en la natura semàntica possible de la causa

10. Sobre el règim i la substitució pronominal del SPrep del verb *interessar-se*, vegeu Ginebra & Montserrat 2002: 47-48, nota 1.

Seguint una observació d'Ignacio Bosque, Gallego (2010: 250) recull l'oració de l'espanyol *Mi padre se interesó en tu estado*, i fa una anàlisi de la preposició *en* com un cas de duplicació del prefix verbal (*in-*) i, alhora, com un introductor del complement de règim verbal (CRV) que evita que es converteixi en subjecte. Seria un cas similar al d'altres oracions: *Ana se interpuso entre Carlos y tú*; *No pude desligarme de mis aficiones*; *Ha colaborado con la policía*; *Ha incurrido en muchas faltas*; *Eso depende de tu actitud*.

externa provocadora del canvi d'estat: l'accepció de *interessar* AcExp(pre) sembla que admet més fàcilment una causa externa que sigui un agent (12a) o apareix en oracions amb un verb modal en què l'agent controla el subjecte del verb *interessar* en infinitiu (*L'Arnau va intentar interessar la Meritxell {en/per} la música clàssica*): «[...] sembla que, almenys avui, el verb *interessar* transitiu causatiu apareix sobretot acompanyat de verbs modals o equivalents (*intentar, aconseguir, etc.*)» (Ginebra & Montserrat 2002: 48, nota 6). Aquesta seria una diferència respecte de la possibilitat dels verbs AcExp que participen en l'alternança causativa d'admetre una causa externa que pot ser tant un agent com una força inanimada (12b).¹¹ Defineixo l'agent causa externa de les oracions de (12) com un *agent extern* o *agent_e*, una *causa externa agentiva* que provoca un canvi d'estat en l'experimentador. Segons Masullo (1999), la possibilitat que una força inanimada pugui iniciar el procés de canvi d'estat és una condició perquè un verb participi en l'alternança causativa (cf. també Rosselló 2008: §S 13.3.6.3; Abrines 2016);¹² segons aquest principi, el verb *interessar* presentaria una dificultat per participar en l'alternança causativa, i l'alternança de (8) s'hauria d'estudiar amb un enfocament diferent.¹³ Tot i així, aquest no és un argument definitiu per excloure la participació del verb en l'alternança causativa, ja que el contrast de (12) no és evident per a tots els parlants i, d'altra banda, no falten exemples d'ús amb un subjecte oracional que és una força inanimada: vegeu la nota 11, i una discussió sobre aquest tema a Reinhart (2001 385-386) i Kailuweit (2005 147-148).¹⁴

11. Alguns exemples d'ús contradueixen l'afirmació que les oracions amb un verb AcExp(pre) admeten més fàcilment un subjecte agent.

- (2) a. [...] el seu viatge als Estats Units [...] que [...] «li va donar sentit de la proporció» i el va interessar en la qüestió del proteccionisme.

(Barbé 1992: 46)

- b. Quins van ser els principals valors que va aprendre a l'Agrupament i quins van ser els motius que el van interessar per apuntar-s'hi?

(*El Butlletí de l'IEC*, núm. 86, 21 d'abril del 2006)

(<<http://www.iec.cat/butlleti/86/ribo.htm>>, consulta: juliol del 2017)

12. Segons Abrines (2016: §2.1), l'alternant intransitiu d'una construcció causativa amb un subjecte agent és, en realitat, una construcció passiva pronominal, no pas una construcció ergativa pronominal.

13. Per a un tractament diferent d'aquesta alternança del verb *interessar*, com a equivalent a l'alternança causativa, vegeu Ginebra & Montserrat 2002.

14. A més, la percepció que els parlants tenen d'oracions simples triargumentals com les de (12a) no és del tot coincident. N'hi ha que, en aquest context, no accepten els exemples de l'accepció AcExp(pre) de *interessar* recollits en aquest treball, tampoc amb un agent, i especialment amb un temps imperfectiu com el present (*L'Arnau interessa la Meritxell {en/per} la música clàssica*). En canvi, d'altres veuen possibles aquestes oracions, fins i tot amb un subjecte causa inanimada. Per exemple, un avaluador extern d'aquest article accepta una oració com *Les obres de Bach em van interessar en/per l'art de la fuga*, i també accepcions AcExp(pre) d'altres verbs psicològics diferents de *interessar*, siguin amb un agent (*Aquell professor el va entusiasmar per la sintaxi*) o

- (12) a. {L'Arnau / ³L'ambient cultural de la ciutat} va interessar la Meritxell {en/per} la música clàssica.
 b. {L'Arnau / L'ambient cultural de la ciutat} va emocionar la Meritxell.

Hi ha un altre aspecte que distingeix els verbs AcExp de l'accepció AcExp(pre) de *interessar*. Segons Rosselló (2008: §S 13.3.6.2a-b i §S 13.3.7.2b) i *GIEC* (§21.2.2b i §21.5a), una característica dels verbs psicològics amb experimentador acusatiu (AcExp) i amb experimentador datiu (DatExp) és que poden elidir el seu objecte i formar oracions sense objecte experimentador (13a-b), en l'ús absolut del verb. A (13c) comprovem que això no és possible quan el verb *interessar* es comporta com a AcExp(pre), a diferència de quan es comporta com a DatExp (13d).

- (13) a. Aquests músics emocionen. [AcExp]
 b. Aquests músics agraden. [DatExp]
 c. ²²Aquests músics {interessen / van interessar} pel jazz. [AcExp(pre)]
 d. Aquests músics interessen. [DatExp]

D'altra banda, els dos alternants pronominals de (8b)-(9b) també presenten diferències pel que fa a la natura semàntica del subjecte experimentador. En tots dos casos és un pacient *emotiu* que arriba a un estat resultant, com es pot comprovar en la possibilitat d'expressar, a través de la descomposició lèxica dels predicats, una oració resultativa (11). Ara bé, en el cas de l'accepció SubjExp(pr-prep)_A de *interessar* (8b), el subjecte experimentador presenta característiques de voluntarietat, com un agent *volitiu* que 'inicia el seu propi procés d'esdevenir interessat', 'el seu propi procés de canvi d'estat' (cf. Royo 2018).¹⁵ Defineixo aquest agent com un *agent intern* o *agent*₁ —que coincideix amb l'experimentador—, una *causa interna agentiva* que inicia el seu propi procés de canvi d'estat.

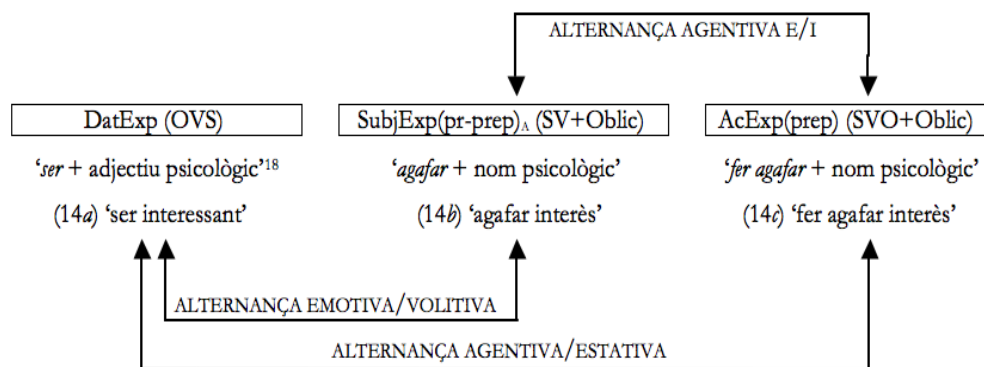
Amb els tres alternants de *interessar* recollits a (1) i a (7) —i representats a (14) amb altres oracions— comprovem que aquest predicat participa en una triple alternança. En primer lloc, les accepcions AcExp(pre) (14c) i SubjExp(pr-prep)_A

amb un subjecte causa inanimada (*Aquesta llei va emprenyar els sindicats amb la patronal; Aquella exposició el va entusiasmar per l'art abstracte*). Ruwet (1993: 106) també indica la percepció diferent que tenen als angloparlants sobre l'acceptabilitat o no de l'oració de Pesetsky recollida a (23a) (**The article in the Times angered Bill at the government*), la traducció de la qual al francès tampoc li sembla impossible.

15. Sobre la possibilitat de determinats verbs de formar oracions en què un iniciador provoca el seu propi procés de canvi, definides com a oracions inacusatives agentives, vegeu Ramchand (2008: 71-89). Des d'un posicionament teòric diferent, Mateu (2015) també accepta l'existència d'oracions inacusatives agentives. Tots dos autors fan referència en aquest cas a oracions amb verbs de moviment com *arribar*. Per a la consideració de la inacusativitat com un fenomen general compartit per diferents tipus d'oracions inacusatives, vegeu Cuervo 2010b i Royo 2018.

(14*b*) formen una *alternança agentiva external/interna* o *agentiva eli*, ja que totes dues oracions presenten un agent de característiques semàntiques diferents.¹⁶ En segon lloc, les accepcions DatExp (14*a*) i SubjExp(pr-prep)_A (14*b*) formen una *alternança emotiva/volitiva*, entre un alternant emotiu i un alternant volitiu (cf. Royo 2018).¹⁷ Finalment, les accepcions AcExp(pre) (14*c*) i DatExp (14*a*) formen el que anomeno *alternança agentiva/estativa*, per la capacitat de l'alternant AcExp(pre) de presentar-se en contextos oracionals agentius en contrast amb les oracions estatives de l'alternant DatExp. A (14) recullo la triple alternança del verb *interessar* amb els alternants DatExp, SubjExp(pr-prep)_A i AcExp(pre).

- (14) Triple alternança del verb *interessar*
- A la Coia li interessa el teatre.
[alternant DatExp: ordre oracional OVS]
 - La Coia s'interessa pel teatre.
[alternant SubjExp(pr-prep)_A: ordre oracional SV+Oblic]
 - L'Albert va interessar la Coia pel teatre.
[alternant AcExp(pre): ordre oracional SVO+Oblic]

16. L'*alternança agentiva eli* no només es realitza entre l'alternant SubjExp(pr-prep)_A i l'altre alternant AcExp(pre) de *interessar*, sinó també entre un alternant SubjExp(pr-prep)_B, amb un agent₁ (*avergonyir-se de; complaure's en*), i un alternant AcExp (*avergonyir*) o AcExp(ce) (*complaure*), tots dos amb un agent_E. Per al significat de l'etiqueta AcExp(ce), vegeu la nota 32 i l'annex final. El verb *aficionar* es comporta com *interessar* en aquesta alternança (cf. l'entrada del *DUVIC*); però no té cap alternant DatExp, ni tampoc AcExp.

17. Per a altres alternants possibles de l'*alternança emotiva/volitiva*, vegeu Royo 2018, nota 9.

18. Per a una exposició més planera, faig servir la categoria gramatical d'adjectiu en aquesta definició, tot i que en realitat els verbs psicològics són denominals en l'indoeuropeu (cf. Bouchard 1992: 33, nota 10; Cabré i Mateu 1998: 77): 'ser interessant' = 'ser de l'interès'.

El verb català *interessar* també pot presentar un altre alternant reflexiu ‘interessar-se a si mateix’ (15).¹⁹ És un comportament que comparteix amb determinats verbs DatExp que admeten un subjecte estímul de semàntica personal, que és l’origen de l’experiència psicològica: *agradar*, *desagradar*, *importar* o *repugnar* (16).²⁰

- (15) a. Jo no em prenc seriosament, entre altres coses perquè no m’interesso a mi mateix.
(*El Periódico*, 13 d’agost del 2013)
b. M’escriuré jo el meu primer comentari, què [*sic*] trist! Només m’interesso a mi!!!²¹
- (16) a. *Com m’agrado. Un llibre per deixar anar l’autoestima*
(Curtis i Cornell 2005: títol)
b. —Però... vostè és guapo? —Mmm, no m’hi considero. És qüestió de gustos, si a algú l’hi sembla, millor. Tampoc em desagrado, eh?
(*Diari de Girona*, 29 de setembre del 2012)
c. Jo m’importo poc, el teu somriure molt més.²²
d. [...] em repugno a mi mateix, em menyspreo però sempre ve un moment que no puc reprimir una ullada al tros que ha tocat al company: ha tingut més sort?
(Ferran de Pol 2009: 46)

19. Segons Belletti & Rizzi (1988: 296 (11b)), el verb *interessare* italià no pot ser reflexiu (**Io mi interesso*). En canvi, a (15) comprovem que el català permet l’ús reflexiu de *interessar*. Cal tenir en compte que Belletti & Rizzi (1988: 296) classifiquen el verb *interessare* de l’italià dins el grup de *preoccupare*, és a dir, com un AcExp o tipus II de Belletti & Rizzi, verbs que en català habitualment formen alternants ergatius pronominals amb el clític *es/se*, més que no pas predicats reflexius. La consideració del verb *interessar* català com a DatExp o tipus III de Belletti & Rizzi (cf. Royo 2017) també explica aquest comportament similar a altres predicats DatExp que admeten un subjecte personal (16).

En alguns casos un verb psicològic que regeix acusatiu (AcExp) pot rebre una interpretació com a reflexiu en un alternant (*Animar!*; *They frighten themselves*), a més de l’habitual com a ergatiu. Per a una explicació sobre aquest comportament, vegeu Bouchard (1995: 287-291).

20. Seria el subgrup de verbs amb l’etiqueta DatExp(+pers). En canvi, els verbs DatExp que no admeten un subjecte personal —o DatExp(–pers)— no formen oracions reflexives: *costar*, *doldre* (‘recar, saber greu’), *provar*, *recar*, *remordir*, *xocar*.

Segons Rigau (1990), aquests verbs DatExp(–pers) només poden seleccionar subjectes proposicionals, raó per la qual no poden formar oracions reflexives —«no admeten l’anàfora»—, i quan apareix un subjecte amb referent personal «sempre s’interpreta el SN subjecte amb contingut proposicional». Exemple de Rigau (1990: 18): *Em reca en Pere* (= el comportament d’en Pere, la mort d’en Pere, etc.).

21. <<https://aliuska.wordpress.com/2009/03/02/reflexions-desordenades-sobre-el-te/>> (consulta: novembre del 2015)

22. <<http://www.fotolog.com/unquenoemsmigsuec/mosaic/>> (consulta: octubre del 2015)

3. ESTRUCTURA ARGUMENTAL DE L'ACCEPCIÓ ACEXP(PREP) *INTERESSAR* {EN/PER}

Per fer una proposta de l'estructura argumental de les oracions amb el verb AcExp(prep) *interessar* {en/per} 'fer agafar interès' (*L'Albert va interessar la Coia pel teatre*), utilitzo el marc teòric establert per Cuervo (2003: §1), en què tres tipus de nuclis funcionals participen en l'estructura argumental. En primer lloc, hi ha tres possibles nuclis verbals o *v* petites introductores d'events (cf. Harley 1995; Folli & Harley 2005) — v_{DO} , v_{GO} i v_{BE} —, que formen els verbs en la sintaxi per combinació amb una arrel lèxica (cf. Marantz 1997).²³ En segon lloc, hi ha els nuclis introductors d'arguments: el nucli *Veu* per a l'argument extern (cf. Kratzer 1996; Alexiadou *et al.* 2006) i els nuclis aplicatius per als datius (cf. Baker 1988, Marantz 1993, Harley 1995, Pylkkänen 2002; Anagnostopoulou 2003). Finalment, Cuervo accepta que les arrels poden dur complements (cf. Harley 2014; Cuervo 2014).²⁴

La proposta estructural de (17a) per a l'accepció verbal AcExp(prep) permet veure les diferències amb les propostes argumentals fetes dins aquest marc teòric per als altres dos alternants del verb *interessar*, l'alternant SubjExp(pr-prep)_A (17b) (cf. Royo 2018) i l'alternant DatExp (17c) (cf. Cuervo 2003, 2010a).²⁵ El contrast entre els alternants (17a) i (17b) mostra les diferències ja esmentades entre aquests dos alternants del verb i les diferències entre aquesta alternança agentiva e/i i l'alternança causativa (18).

Cuervo (2003) no es refereix en concret als verbs psicològics en les seves estructures complexes bieventives, que expressen tant un canvi d'estat com l'estat resultant en un pacient en oracions transitives causatives ($Sv_{DO} + Sv_{BE}$) i en oracions inacusatives incoatives ($Sv_{GO} + Sv_{BE}$): aplico aquesta proposta estructural per als dos alternants de (17a-b).²⁶ L'alternant causatiu AcExp(prep) de (17a) presenta una estructura transi-

23. Amb el terme *event* incloc tant els esdeveniments (actius o dinàmics) com els estats (estatis).

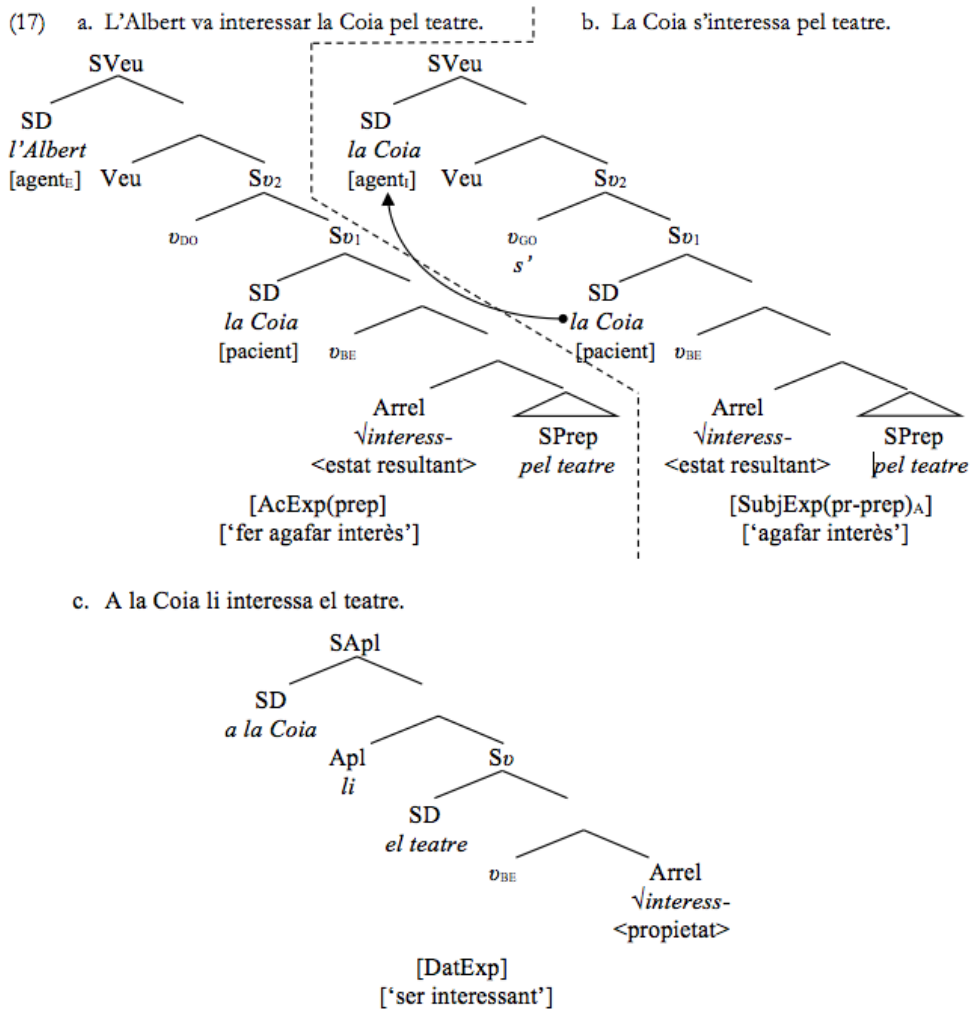
24. Per contrast, i com a tema de debat, hi ha autors que utilitzen marcs teòrics en què les arrels no duen complements a l'estructura argumental (cf. Alexiadou 2014; Acedo-Matellán & Mateu 2015).

25. A Royo (2018) es fa una proposta d'estructura dels verbs SubjExp(pr-prep)_A (17b), amb un subjecte intern experimentador pacient que alhora adquireix la semàntica d'agent_i en ocupar de manera derivada la posició d'argument extern per *Internal Merge*. Cal tenir en compte que és una proposta que no considera el criteri temàtic de Chomsky (1981) (*theta-criterion*), segons el qual a cada argument del verb se li associa un paper temàtic i només un, i cada paper temàtic pot ser assignat a un argument i només a un. Autors com Ramchand (2008) també han fet propostes estructurals que no segueixen aquest criteri.

Cuervo (2003, 2010a) caracteritza les oracions dels predicats DatExp (17c) —aplicant-ho al verb *agradar*— com a estructures estatives inacusatives amb un subjecte intern i un experimentador datiu argument extern introduït per un aplicatiu alt. El subjecte intern —estímul de l'experiència psicològica— és el subjecte d'una predicació formada per una v_{BE} i una arrel, en què l'arrel expressa una propietat de l'estímul (*el teatre agrada* 'el teatre és grat/agradable'; *el teatre interessa* 'el teatre és interessant').

26. En marcs teòrics més restrictius no es preveuen les estructures bieventives (cf. Marantz 2013: 161).

tiva bieventiva ($Sv_{DO} + Sv_{BE}$), amb un agent_E, un experimentador pacient i un SPrep complement de l'arrel; l'alternant SubjExp(pr-prep)_A de (17b) mostra una estructura inacusativa bieventiva ($Sv_{GO} + Sv_{BE}$), amb un agent_I—que alhora és un experimentador subjecte intern pacient (cf. la nota 25)— i un SPrep complement de l'arrel.²⁷

27. Tot i que el subjecte de (17b) és un argument intern en origen, no ho indico a l'etiqueta SubjExp (pr-prep)_A perquè també és un argument extern derivat.

Cuervo (2003) afirma que un nucli Sv_{co} no pot legitimar un argument extern a través d'un nucli S_{Ve}, tal com apareix a (17b). Alguns autors han indicat que la presència del clíctic pronominal *se* bloqueja la legitimació d'un argument extern agentiu. Abrines (2016), seguint Alexiadou *et al.* (2015), interpreta que la representació estructural de les construccions passives pronominals i de les ergatives presenta un nucli *Middle* que impedeix que el nucli S_{Ve} projecti el seu especificador. Però cal dir que el nucli S_{Ve} de (17b) no és una projecció de Sv_{co} per *External Merge*, sinó que apareix per legitimar un experimentador en la posició d'especificador per còpia des d'una posició d'argument intern (és un argument extern derivat per *Internal Merge*): cf. la nota 25. També es podria salvar aquest escull teòric especificant que es tracta d'un nucli funcional diferent de S_{Ve} (en aquest article he evitat crear nous nuclis funcionals), o que es tracta d'un S_{Ve} intern (S_{Ve_i}) que legitima un agent intern (agent_i) que alhora és un pacient. En postulats més restrictius de l'estructura argumental, que defensen l'autonomia de la sintaxi respecte de la semàntica (cf. Hale & Keyser 1993, 2002; Marantz 2013), no caldria indicar que el subjecte de l'oració de (17b) ocupa de manera derivada la posició d'argument extern (per *Internal Merge*) per prendre un valor agentiu, a més del valor originari de pacient.

L'accepció AcExp(pre) *interessar* {en/per} 'fer agafar interès' de (17a) presenta una estructura poc habitual dins el paradigma verbal dels predicats psicològics catalans.²⁸ Forma oracions causatives de canvi d'estat en què apareixen alhora un *agent* provocador del canvi (*l'Albert*), un *experimentador pacient* afectat pel canvi (*la Coia*) i l'*estímul* de l'experiència psicològica (*el teatre*). L'agent és una *causa externa agentiva* o *agent_E* en posició d'argument extern i cas nominatiu ('l'Albert va fer que la Coia s'interessés pel teatre'), l'experimentador pacient amb cas acusatiu se situa en posició d'especificador del nucli eventiu més profund d'una estructura bieventiva complexa ('la Coia va quedar interessada pel teatre') i s'introdueix l'estímul a l'estructura a través d'un SPrep (*pel teatre*).

Per contrast amb (17a-b), a les estructures de l'alternança causativa de (18) s'hi poden comprovar visualment les diferències entre totes dues alternances que ja han estat comentades. Diferencia l'alternança agentiva e/i de (17a-b) de l'alternança causativa de (18) la presència obligatòria del SPrep en tots dos alternants de (17a-b)²⁹—cf. (19) respecte de (20)— i la capacitat de la variant pronominal (17b) d'acceptar un subjecte

28. A la nota 14 es recullen alguns exemples d'aquestes oracions triargumentals amb els verbs *emprenyar* i *entusiasmar*, aportats per un avaluador de l'article

29. Seguint Gallego (2010), un dels avaluadors d'aquest article suggereix que la presència obligatòria del SPrep es podria explicar per la incorporació d'una preposició abstracta de coincidència central a un predicat estatiu en una oració inacusativa. Tot i així, coincideix amb Gallego que és una anàlisi que no està exempta de problemes. En aquest cas, obligaria a acceptar que (17b) és una oració inacusativa estativa i no pas inacusativa

agentiu o volitiu, en projectar un agent_i de forma derivada (cf. Royo 2018). També s'hi veuen les diferències per la semàntica associada a cada alternant de (17a-b) i (18a-b), indicada entre cometes simples.

La presència obligatòria del SPrep *pel teatre* en tots dos alternants de (17a-b) com un complement de l'arrel, que els diferencia de tots dos alternants de (18), no és l'esperada si tenim en compte la distinció de Rappaport Hovav & Levin (1998) entre arguments de l'estructura, que són obligatoris, i participants de l'arrel, que són optatius. Aquest SPrep representa l'estímul de l'experiència psicològica, estímul que també apareix a l'estructura de l'accepció DatExp de *interessar* recollida a (17c), però aquí com un SD (*el teatre*). Atribueixo aquesta obligatorietat a un tret característic dels verbs DatExp i els seus alternants: són predicats que, a diferència d'altres predicats psicològics, són inseparables de l'estímul de l'experiència psicològica (cf. Royo 2017: 76-77; 2018: 132).

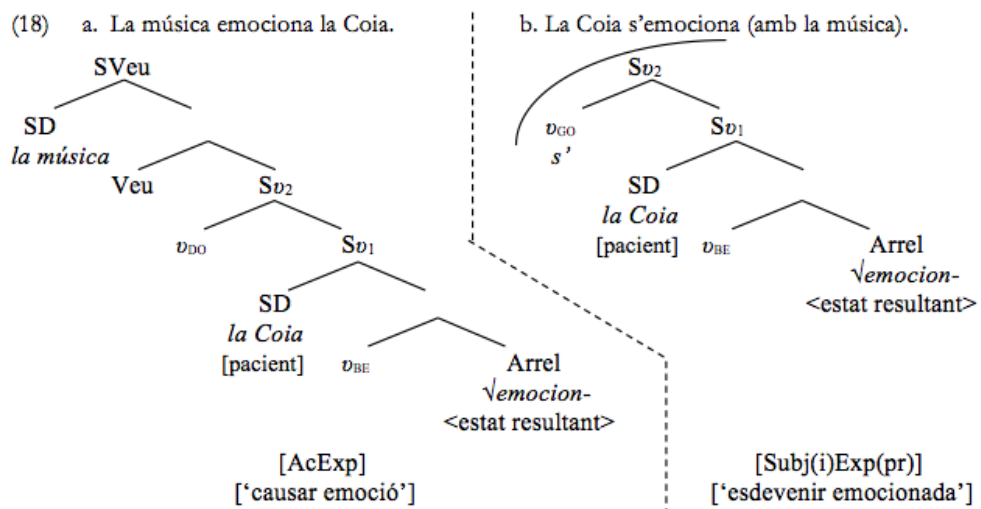
Tant la semàntica oracional de l'alternant AcExp(prep) (17a) com la del AcExp (18a) és la d'una causa externa que provoca un canvi d'estat en un pacient, però caldria estudiar si la impossibilitat de (17a) de formar oracions sense la presència de l'experimentador en l'ús absolut del verb —cf. (21a) respecte de (21b)— pot rebre una explicació en l'obligatorietat del SPrep, que necessita una estructura d'estat resultant de l'experimentador en la part estructural més profunda on poder inserir-se. Una possible interpretació de la construcció en l'ús absolut d'un verb AcExp com la de (21b) (*El jazz emociona*) és la d'una estructura predicativa similar a la que formaria una construcció en l'ús absolut d'un verb DatExp (21c) (*El jazz interessa*) —com la de (17c) sense el nucli aplicatiu introductor del datiu (cf. la nota 25 *in fine*)—, que indicaria la propietat d'un estímul d'incidir en un hipotètic experimentador ('la música és emocionant; 'la música és interessant').³⁰ Aquesta estructura predicativa només podria acompanyar-se d'un SPrep optatiu: *El jazz emociona (per la seva capacitat d'arribar als sentiments)*; *El jazz interessa (per la seva capacitat de relaxar)*.

Pel que fa a la semàntica oracional de l'alternant SubjExp(pr-prep)_A *interessar-se* {en/per} (17b), pot expressar l'estat resultant d'un canvi en un pacient —'estar o quedar + adjectiu psicològic' ('la Coia està o queda interessada')—, com els alternants ergatius pronominals de l'alternança causativa (18b): és el significat estructural de la

agentiva (per a més informació, vegeu Royo 2018); d'altra banda, aquesta caracterització no s'adiu amb l'accepció causativa de (17a)

30. La GIEC (§21.2.2c) indica que en l'ús absolut els verbs amb valor instrumental com *tallar, obrir, tancar, tapar*, etc. «expressen una propietat del subjecte més que no pas una acció concreta» (*Aquelles tisores no tallaven; Aquesta clau ni obre ni tanca (bé)*). Com els AcExp, aquests predicats són causatius de canvi d'estat en l'ús transitiu, i en l'ús absolut poden expressar una propietat del subjecte (alternança mitjana).

part eventiva més profunda de totes dues estructures. Però *interessar-se* {*en/per*} és un verb amb el significat d'una acció voluntària de l'experimentador ('agafar interès'), com a iniciador del seu propi procés de canvi a (17*b*) (l'experimentador hi és un agent_i i un pacient alhora), més que no pas el significat no voluntari d'«esdevenir interessada»; en canvi, «esdevenir emocionada» és el significat corresponent a (18*b*) (l'experimentador hi és un pacient).

- (19) a. L'Albert va interessar la Coia *(pel teatre).
b. *La Coia s'interessa vs. La Coia {s'interessa pel teatre / s'hi interessa}.

- (20) a. La música emociona la Coia (amb el seu ritme suau).
b. La Coia s'emociona (amb la música).

- (21) a. ?L'Albert va interessar pel jazz. [AcExp(pre)]
b. El jazz emociona. [AcExp]
c. El jazz interessa. [DatExp]

Un detall comú de totes les estructures de (17) i (18) és la col·locació estructural en la posició d'especificador del sintagma determinant (SD) argument intern, que impedeix que aquest sintagma pugui ser —amb una entonació neutra de l'oració— un sintagma plural escarrit (sense determinat) o un nom de massa escarrit en posició postverbal (22) (cf. Cuervo 2003: §3.1.1.2). Aquest és un comportament sintàctic característic de la majoria de verbs psicològics catalans.

- (22) a. L'Albert va interessar {les noies / *noies} pel teatre; L'Albert va interessar {la gent / *gent} pel teatre.
 b. S'interessen {les noies / *noies} pel teatre; S'interessa {la gent / *gent} pel teatre.
 c. A la Coia li interessen {les plantes / *plantes}; A la Coia li interessa {el teatre / *teatre}.
 d. La música emociona {les noies / *noies}; La música emociona {la gent / *gent}.
 e. S'emocionen {les noies / *noies}; S'emociona {la gent / *gent}.

L'estructura de (17a) per a l'accepció AcExp(pre) de *interessar* contradiu una restricció descrita per Pesetsky (1995), la *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction*. Kailuweit (2007: 1702) assenyala que determinades construccions de l'espanyol no presenten aquesta restricció: *interessar a algú per algo* i *incitar a algú contra algú*.³¹ Segons la *T/SM Restriction*, no hi pot haver oracions simples causatives de canvi d'estat amb verbs psicològics en què coincideixin els tres papers temàtics que Pesetsky defineix com a possibles amb aquests predicats: l'*Experienter* (experimentador), el *Causer* (agent o causa externa d'un canvi d'estat) i el *Target/Subject Matter of emotion* (estímul de l'emoció). En concret, no hi poden coincidir el *Causer* i el *Target/Subject Matter*. Segons Pesetsky, en aquestes oracions hi ha un morfema zero introduït per un nucli *caus* per sota del verb, que es mou per fusionar-se amb el verb; però si a l'oració hi ha un altre nucli preposicional que assigna el *Target/Subject Matter*, el moviment del nucli *caus* queda bloquejat. Aquesta restricció desapareix en les corresponents construccions perifràstiques angleses (23).

- (23) a. *The article in the *Times* angered Bill at the government. → The article in the *Times* made Bill angry at the government.
 b. *The Chinese dinner satisfied Bill with his trip to Beijing. → The Chinese dinner made Bill satisfied with his trip to Beijing.
 c. *The television set worried John about the veracity of Bill's alibi. → The television set made John worry about the veracity of Bill's alibi.
 d. *The problem of lexical entries bores John with his life as a linguistic. → The problem of lexical entries made John bored with his life as a linguistic.

(Pesetsky 1995: 60-61)

La *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction* de Pesetsky (1995) es compleix habitualment en les oracions amb predicats psicològics causatius catalans de canvi

31. Franco (1990: 129, nota 7) aporta un altre contraexemple de l'espanyol a aquesta restricció: *El artículo enojó a Bill con la prensa*. A més, a la nota 14 hi ha contraexemples d'un avaluador d'aquest article amb els verbs catalans *emprenyar* i *entusiasmar*. Kailuweit (2005, 2007) afirma que aquesta restricció no existeix i fa referència a altres verbs psicològics del francès i de l'italià que no la compleixen, tenint en compte les dades de Ruwet (1993) i Kailuweit (2005: 147-150)

d'estat —els AcExp (24a-b) i els AcExp(ce) (24c)³²—, a diferència del que s'esdevé en la construcció causativa del verb *interessar* {en/per} 'fer agafar interès' (24d).³³

- (24) a. *L'Albert va empipar la Coia amb en Lluís. → L'Albert va fer que la Coia s'empipés amb en Lluís.
 b. *Les males notícies van inquietar la Coia per la crisi. → Les males notícies van fer que la Coia s'inquietés per la crisi.
 c. *L'Albert va encaterinar la Coia amb en Lluís. → L'Albert va fer que la Coia s'encaterinés amb en Lluís.
 d. L'Albert va interessar la Coia per la literatura. → L'Albert va fer que la Coia s'interessés per la literatura.

La *T/SM Restriction* de Pesetsky (1995) es pot concebre com una dificultat o resistència perquè en una mateixa oració coincideixin una causa externa directa (l'argument extern subjecte oracional) i una segona causa externa més indirecta o un estímul de l'experiència psicològica (l'argument intern SPrep), més que no pas com una restricció estricta. Això pot explicar que sovint en lloc d'una oració simple triargumental com la de (25a) s'utilitzi una construcció complexa amb el verb *fer* (25b) o amb verbs que Ginebra & Montserrat (2002: 48, nota 6) anomenen modals o equivalents (25c).³⁴ A les oracions triargumentals simples coincidirien, en termes d'Acedo-Matellán & Mateu (2015: 83-84), una *causa estructural* i una *causa conceptual*.

- (25) a. L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau va fer que la Meritxell s'interessés {en/per} la literatura. / L'Arnau va fer interessar la Meritxell {en/per} la literatura. / L'Arnau la va fer interessar-se {en/per} la literatura.
 c. L'Arnau {va voler / va aconseguir} que la Meritxell s'interessés {en/per} la literatura. / L'Arnau {va voler / va aconseguir} interessar la Meritxell {en/per} la literatura.

32. Diferencio amb dues etiquetes els verbs AcExp (24a-b), que participen en l'alternança causativa amb un alternant ergatiu pronominal Subj(i)Exp(pr), dels verbs AcExp(ce) [ce = 'causa externa'] (24c), que no tenen alternants ergatius pronominals perquè l'experimentador no pot desencadenar el procés de canvi d'estat tot sol o per si sol, sense el concurs inicial d'una causa externa: *algú no es pot {encaterinar / importunar / pertorbar} [tot sol, per si sol]* (AcExp(ce)), però sí que *algú es pot {empipar / emocionar / inquietar} [tot sol, per si sol]* (AcExp).

33. Cal tenir en compte que si el SPrep que representa l'estímul de l'emoció és un sintagma optatiu oracional, aquestes construccions sí que són possibles en català: *L'Albert va empipar la Coia (amb les seves paraules) → La Coia es va empipar amb l'Albert; L'Albert va distreure la Coia (amb històries fantàstiques) → La Coia es va distreure amb l'Albert; L'Albert va escandalitzar la Coia (amb la seva actitud) → La Coia es va escandalitzar amb l'Albert.*

34. Considero molt interessant l'observació d'un dels avaluadors d'aquest article, segons el qual el fet que sovint l'accepció AcExp(prep) de *interessar* es construeixi amb una estructura complexa de *fer* + clàusula subordinada (25b) pot suggerir que es tracta d'un predicat complex que en alguns casos no es manifesta en fer-se silent el verb causatiu *fer* (25a), o en quedar substituït per predicats modals o equivalents (25c).

El comportament del verb *interessar* entra de ple en el debat entre els dos enfocaments generals de la interfície lexicó-sintaxi: els lexicalistes o projeccionistes, en què la semàntica *conceptual o enciclopèdica* de les arrels es projecta en la sintaxi des del lexicó, i els enfocaments neoconstruccionistes, en què la sintaxi determina la semàntica *estructural* de les arrels (cf. Mateu & Acedo-Matellán 2012: 225; Cuervo & Roberge 2012: 5). El fet que no totes les arrels verbals siguin compatibles amb qualsevol estructura sintàctica contradiu la pretesa llibertat absoluta de les arrels per inserir-se en diferents configuracions sintàctiques; per tant, l'especificitat lèxica del verb *interessar* respecte d'altres predicats psicològics va en contra dels postulats neoconstruccionistes (cf. Marantz 1997; Borer 2005). Alhora, la flexibilitat sintàctica de *interessar*, i en general el ric joc d'alternances dels verbs psicològics catalans, abona la idea que les peces lèxiques són dinàmiques i més lliures del que un marcatge estàtic des del lexicó pot fer pensar: una mateixa arrel verbal es pot presentar en estructures sintàctiques diferents, fet que permet les alternances d'aquests predicats i un significat configuracional derivat de les construccions en què participen (cf. Basilico 2012; Mateu & Acedo-Matellán 2012; Acedo-Matellán & Mateu 2015); aquest plantejament va en contra dels enfocaments projeccionistes (cf. Levin & Rappaport Hovav 1995, 2005).

El marc teòric de Cuervo (2003) segueix un enfocament neoconstruccionista. El fet que determinades arrels apareguin o no en algunes estructures s'explica, des d'un posicionament neoconstruccionista, per una compatibilitat semàntica entre l'arrel i l'estructura: «all that is required is for the idiosyncratic meaning of the verb or root to be compatible with the meaning of the construction» (Cuervo 2015: 417); «los supuestos casos de agramaticalidad son más bien de anomalía semántica, es decir, de falta de compatibilidad entre el contenido conceptual de la raíz y la semántica estructural que se deriva de la estructura en la que está inserida» (Acedo-Matellán & Mateu 2015: 98). A diferència d'altres predicats, les característiques semàntiques de l'arrel lèxica verbal fan compatible el verb *interessar* amb la semàntica estructural triargumental de la configuració AcExp(pre). Posicions construccionistes més mitigades podrien explicar també aquest fenomen, en la mesura que acceptin mínimament que les arrels poden estar marcades amb algun tipus d'informació sintàctica rellevant (cf. Ramchand 2008).

4. CONCLUSIONS

El verb *interessar* presenta una accepció verbal causativa AcExp(pre) *interessar* {en/per} amb unes característiques específiques poc comunes dins el paradigma de verbs psicològics catalans. En un resum breu del comportament d'aquest verb, assenyalo

a continuació una relació de la seva especificitat respecte de molts altres predicats psicològics.

Primer, és una accepció psicològica del verb *interessar* amb capacitat de participar en construccions causatives de canvi d'estat triargumentals, que no compleixen la *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction* de Pesetsky (1995) (*La Meritxell va interessar la Núria pel teatre*). Tot i així, aquesta restricció pot explicar la preferència d'alguns parlants per un altre tipus de construcció (cf. (25a) vs. (25(b-c))).

Segon, la construcció causativa AcExp(pre) (*La Meritxell va interessar la Núria pel teatre*) participa en una alternança agentiva/estativa amb una construcció estativa DatExp (*A la Núria li interessa el teatre*).

Tercer, la construcció causativa AcExp(pre) participa en un tipus d'alternança agentiva externa/interna (o agentiva e/i) amb una construcció SubjExp(pr-prep)_A (*La Meritxell va interessar la Núria pel teatre* vs. *La Núria s'interessa pel teatre*); és una alternança diferent de l'alternança causativa —tot i la similitud—, l'habitual dels predicats psicològics causatius de canvi d'estat amb experimentador acusatiu (AcExp).

Quart, a diferència d'altres predicats psicològics emotius que formen oracions amb un objecte experimentador (AcExp i DatExp), l'accepció AcExp(pre) es resisteix a l'ús absolut, a la construcció sense experimentador (^{??}*Aquest professor va interessar pel teatre*).

A més de les característiques específiques de l'accepció AcExp(pre), el verb *interessar* participa en un tipus d'alternança emotiva/volitiva que està en desús amb altres verbs, en molts dialectes catalans, entre un alternant emotiu DatExp i un altre de volitiu SubjExp(pr-prep)_A (*A la Núria li interessa el teatre* vs. *La Núria s'interessa pel teatre*).

El verb *interessar* presenta una especificitat lèxica difícilment explicable des d'un posicionament construccionista radical (cf. Borer 2005), potser perquè expressa una semàntica menys emotiva que altres predicats psicològics emotius i més intel·lectual. Ara bé, des d'una òptica diferent, es podria dir tot just el contrari, que el verb *interessar* és un exemple evident de la llibertat d'una arrel d'inserir-se en qualsevol estructura sintàctica, amb poques restriccions per incompatibilitat semàntica amb l'estructura.

CARLES ROYO
 Universitat Rovira i Virgili
 carles.royo@urv.cat
 ORCID 0000-0003-3071-0145

ANNEX: LLISTA D'ETIQUETES PER ALS DIFERENTS GRUPS VERBALS

AcExp	verb psicològic amb experimentador acusatiu, com <i>emocionar</i> i <i>espantar</i>
AcExp(ce)	verb psicològic amb experimentador acusatiu i sense alternant ergatiu pronominal o Subj(i)Exp(pr), com <i>encaterinar</i> i <i>fascinar</i>
AcExp(prepp)	verb psicològic amb experimentador acusatiu i règim preposicional, com <i>interessar</i> {en/per}
DatExp	verb psicològic amb experimentador datiu, com <i>agradar</i> i <i>recar</i>
DatExp(+pers)	verb psicològic DatExp que admet un subjecte de denotació personal, com <i>agradar</i> i <i>importar</i>
DatExp(-pers)	verb psicològic DatExp que no admet un subjecte de denotació personal, com <i>recar</i> i <i>remordir</i>
SubjExp(pr-prep) _A	verb psicològic pronominal amb subjecte experimentador i règim preposicional que pot expressar un estat resultant i que té un alternant DatExp, com <i>agradar-se de</i> i <i>interessar-se</i> {en/per}
SubjExp(pr-prep) _B	verb psicològic pronominal amb subjecte experimentador i règim preposicional que pot expressar un estat resultant i que no té un alternant DatExp, com <i>obstinar-se en</i> i <i>penedir-se de</i>
Subj(i)Exp(pr)	verb psicològic ergatiu pronominal amb subjecte intern experimentador i alternant AcExp, com <i>emocionar-se</i> i <i>espantar-se</i>

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ABRINES, Bartomeu (2016) *Els verbs de canvi d'estat i l'alternança causativa en català*, tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona.
- ACEDO-MATELLÁN, Víctor & Jaume MATEU (2015) «Los verbos psicológicos: raíces especiales en estructuras corrientes», dins Rafael Marín (ed.), *Los predicados psicológicos*, Madrid, Visor Libros, p. 81-109.
- ALEXIADOU, Artemis (2014) «Roots don't take complements», *Theoretical Linguistics*, 40(3/4), p. 287-297.
- ALEXIADOU, Artemis, Elena ANAGNOSTOPOULOU & Florian SCHÄFER (2006) «The properties of anticausatives crosslinguistically», dins Marta Frascarelli (ed.), *Phases of Interpretation*, Berlín / Nova York, Mouton de Gruyter, p. 187-211.

- ALEXIADOU, Artemis, Elena ANAGNOSTOPOULOU & Florian SCHÄFER (2015) *External Arguments in Transitivity Alternations: A Layering Approach*, Oxford / Nova York, Oxford University Press.
- ANAGNOSTOPOULOU, Elena (2003) *The Syntax of Ditransitives. Evidence from Clitics*, Berlín / Nova York, Mouton de Gruyter.
- BADIA, Jordi, Núria BRUGAROLAS, Rafel TORNÉ & Xavier FARGAS (2004 [1997, 1a ed.]) *El llibre de la llengua catalana. Per a escriure correctament el català*, 3a ed., Barcelona, Castellnou.
- BAKER, Mark C. (1988) *Incorporation: A Theory of Grammatical Function Changing*, Chicago, University of Chicago Press.
- BASILICO, David (2012) «The Antipassive and its Relation to Scalar Structure», dins M. Cristina Cuervo & Yves Roberge (ed.), *The End of Argument Structure?* («Syntax and Semantics», vol. 38), Bingley, Emerald, p. 75-103.
- BELLETTI, Adriana & Luigi RIZZI (1988) «Psych-Verbs and Theta-Theory», *Natural Language and Linguistic Theory*, 6, 3, p. 291-352.
- BORER. Hagit (2005) *Structuring Sense*, vol. 2: *The Normal Course of Events*, Oxford, Oxford University Press.
- BOUCHARD, Denis (1992) «Psych Constructions and Linking to Conceptual Structures», dins Paul Hirschbühler i Konrad Koerner (ed.), *Romance Languages and Modern Linguistic Theory*, Amsterdam / Filadèlfia, John Benjamins, p. 25-44.
- (1995) *The Semantics of Syntax. A Minimalist Approach to Grammar*, Chicago / Londres, University of Chicago Press.
- CABRÉ, Teresa & Jaume MATEU (1998) «Estructura gramatical i normativa lingüística: a propòsit dels verbs psicològics en català», *Quaderns. Revista de traducció*, 2, p. 65-81.
- CHOMSKY, Noam (1981) *Lectures on Government and Binding*, Dordrecht, Foris.
- CUERVO, M. Cristina (2003) *Datives at Large*, tesi doctoral, Massachusetts Institute of Technology.
- (2010a) «La estructura de expresiones con verbos livianos y experimentante», dins Marta Luján & Mirta Groppi (ed.), *Cuestiones gramaticales del español, últimos avances. Cuadernos de la Alfal, Nueva Serie, 1, 2010*, Santiago de Chile, Asociación de Lingüística y Filología de la América Latina (ALFAL), p. 194-206.
- (2010b) «Some Dative Subjects Are Born, Some Are Made», dins Claudia Borgonovo, Manuel Español-Echevarría & Philippe Prévost, *Selected Proceedings of the 12th Hispanic Linguistics Symposium*, Somerville (MA), Cascadilla Proceedings Project, p. 26-37.
- (2014) «Arguments for a root», *Theoretical Linguistics*, 40(3/4), p. 375-387.

- (2015) «Causation without a CAUSE», *Syntax*, 18:4, p. 388-424.
- CUERVO, M. Cristina & Yves ROBERGE (2012), «Remarks on Argument Structure», dins M. Cristina Cuervo & Yves Roberge (ed.), *The End of Argument Structure?* («Syntax and Semantics», vol. 38), Bingley, Emerald, p. 1-11.
- DCVB = Antoni M. ALCOVER & Francesc de Borja MOLL (1862-1932) *Diccionari català-valencià-balear*, Palma, Moll, 10 vol. [En línia: <<http://dcvb.iecat.net/>> (projecte d'informatització, Institut d'Estudis Catalans, 2002).]
- DIEC2 = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2007) *Diccionari de la llengua catalana*, 2a ed., Barcelona, Institut d'Estudis Catalans / Enciclopèdia Catalana / Edicions 62 [1995, 1a ed.]. [En línia: <<http://dlc.iec.cat/>>.]
- DLCM = ENCICLOPÈDIA CATALANA (1997) *Diccionari de la llengua catalana multilingüe. Castellà. Anglès. Francès. Alemany*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana (4a reimpressió, 1999). [En línia: <<http://www.multilingue.cat/>>.]
- DNV = ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA (2014) *Diccionari normatiu valencià*. [En línia: <<http://www.avl.gva.es/lexicval/>>.]
- DPUV = Josep LACREU, dir. (2001 [1998, 1a ed.]) *Diccionari pràctic d'ús del valencià*, 3a ed., Alzira, Bromera.
- DUVC = Jordi GINEBRA & Anna MONTSERRAT (2009 [1999, 1a ed.]) *Diccionari d'ús dels verbs catalans. Règim verbal i canvi i caiguda de preposicions*, 2a ed., Barcelona, Educaula. [1a ed. publicada per Edicions 62.]
- DV = Josep LACREU, dir. (1995) *Diccionari valencià*, València, Generalitat Valenciana, Conselleria d'Educació i Ciència / Bromera.
- ésAdir = *El portal lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals*. [En línia: <<http://esadir.cat/>>.]
- FÁBREGAS, Antonio (2015) «No es experimentante todo lo que experimenta o cómo determinar que un verbo es psicológico», dins Rafael Marín (ed.), *Los predicados psicológicos*, Madrid, Visor Libros, p. 51-79.
- FÁBREGAS, Antonio & Rafael MARÍN (2015) «Deriving individual-level and stage-level psych verbs in Spanish», *The Linguistic Review*, 32(2), p. 167-215.
- FOLLI, Raffaella & Heidi HARLEY (2005) «Flavors of *v*», dins Paula Kempchinsky & Roumyana Slabakova (ed.), *Aspectual Inquiries*, Dordrecht, Springer, p. 95-120.
- FRANCO, Jon (1990) «Towards a Typology of Psych Verbs: Evidence from Spanish», dins Thomas Green & Sigal Uziel (ed.), *Proceedings of the 2nd Meeting of SCIL*, MITWPL, 12, p. 46-92.
- GALLEGU, Ángel J. (2010) «El complemento de régimen verbal», *Lingüística Española Actual*, XXXII/2, p. 223-258.
- GDLC = ENCICLOPÈDIA CATALANA (1998) *Gran diccionari de la llengua catalana*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana. [En línia: <<http://www.diccionari.cat/>>.]

- GD62 = LUIS LÓPEZ DEL CASTILLO (2000) *Gran diccionari 62 de la llengua catalana*, Barcelona, Edicions 62.
- GIEC = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016) *Gramàtica de la llengua catalana*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.
- GINEBRA, Jordi & Anna MONTSERRAT (2002) «Sobre el règim del verb 'interessar'», *Llengua i Ús*, 25, p. 44-48.
- GLarC = EDICIONS 62 (1990-1997) *Gran Larousse català*, Barcelona, Edicions 62.
- HALE, Kenneth & Samuel J. KEYSER (1993) «On argument structure and the lexical expression of syntactic relations», dins Kenneth Hale & Samuel J. Keyser (ed.), *The View from Building 20. Essays in Linguistics in Honor of Sylvain Bromberger*, Cambridge (Mass.), MIT Press, p. 53-109.
- (2002) *Prolegomenon to a Theory of Argument Structure*, Cambridge (Mass.), MIT Press.
- HARLEY, Heidi (1995) *Subjects, events and licensing*, tesi doctoral, MIT.
- (2014) «On the identity of roots», *Theoretical Linguistics*, 40(3/4), p. 225-276.
- KAILUWEIT, Rolf (2005) *Linking: Syntax und Semantik französischer und italienischer Gefühlsverben*, Tübingen, Niemeyer.
- (2007) «El enlace de los verbos de sentimiento. Un cálculo de rasgos», dins Pablo Cano, Isabel Fernández, Miguel González, Gabriela Prego & Montserrat Souto (ed.), *Actas del VI Congreso de Lingüística General, Santiago de Compostela, 3-7 de mayo de 2004, II.A Las lenguas y su estructura*, Madrid, Arco/Libros, p. 1699-1707.
- KRATZER, Angelika (1996) «Severing the external argument from its verb», dins Johan Rooryck & Laurie Zaring (ed.), *Phrase Structure and the Lexicon*, Dordrecht, Kluwer, p. 109-138.
- LEVIN, Beth & Malka RAPPAPORT HOVAV (1995) *Unaccusativity. At the syntax-lexical semantics interface*, Cambridge (Mass.), MIT Press.
- (2005) *Argument Realization*, Cambridge, Cambridge University Press.
- MALLAFRÈ, Joaquim (1999) «Verbs transitius amb "li"», *La Vanguardia*, columna «Llenguatge», 21 de maig del 1999.
- MARANTZ, Alec (1993) «Implications of Asymmetries in Double Object Constructions», dins Sam A. Mchombo (ed.), *Theoretical aspects of Bantu Grammar*, vol 1, Stanford, CSLI Publications, p. 113-150.
- (1997) «No Escape From Syntax: Don't Try Morphological Analysis in the Privacy of Your Own Lexicon», dins Alexis Dimitriadis, Laura Siegel, Clarissa Surek-Clark & Alexander Williams (ed.), *Proceedings of the 21st Annual Penn Linguistics Colloquium*, Pennsylvania, University of Pennsylvania Working Papers in Linguistics, p. 201-225.

- (2013) «Verbal argument structure: Events and participants», *Lingua*, 130, p. 152-168.
- MASULLO, Pascual José (1999) «La interfaz Léxico-Sintaxis: presencia y ausencia del clítico *se* en construcciones inacusativas», ms, Universidad Nacional del Comahue, University of Washington.
- MATEU, Jaume (2000) «La semàntica relacional de l'estructura argumental i la seva aplicació a una alternança lexicosemàntica del català», *Llengua & Literatura*, 11, p. 281-309.
- (2015) «La inacusativitat i la selecció de l'auxiliar en català antic», dins Maria-Rosa Lloret, Clàudia Pons-Moll & Eva Bosch-Roure (ed.), *Clàssics d'ahir i d'avui en la gramàtica del català*, Barcelona, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, p. 127-151.
- MATEU, Jaume & Víctor ACEDO-MATELLÁN (2012) «The Manner/Result Complementarity Revisited: a Syntactic Approach», dins M. Cristina Cuervo & Yves Roberge (ed.), *The End of Argument Structure?* («Syntax and Semantics», vol. 38), Bingley, Emerald, p. 209-228.
- MESTRES, Josep M., Joan COSTA, Mireia OLIVA & Ricard FITÉ (2009 [1995, 1a ed.]) *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*, 4a ed., Vic / Barcelona, Eumo / Associació de Mestres Rosa Sensat / Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra.
- NDA = Josep RUAIX (2011) *Nou diccionari auxiliar: repertori lexicogràfic d'interferències en el català d'avui; dubtes, incorreccions, preferències i remarques lingüístiques*, Barcelona, Claret.
- Optimot = *Optimot, consultes lingüístiques* (Generalitat de Catalunya). [En línia: <http://aplicacions.llengua.gen_cat.cat/llc/AppJava/index.html>.]
- PALOMA, David & Albert RICO (2008) *Diccionari de dubtes i barbarismes*, Barcelona, Edicions 62 / Proa.
- PESETSKY, David (1995) *Zero Syntax. Experiencers and Cascades*, Cambridge (Mass.), MIT Press.
- PYLKKÄNEN, Liina (2002) *Introducing arguments*, tesi doctoral, MIT. [Publicada l'any 2008 amb el mateix títol per MIT Press (Cambridge, Mass.).]
- RAMCHAND, Gillian C. (2008) *Verb Meaning and the Lexicon. A First-Phase Syntax*, Cambridge, Cambridge University Press.
- RAPPAPORT HOVAV, Malka & Beth LEVIN (1998) «Building verb meanings», dins Miriam Butt & Wilhelm Geuder (ed.), *The Projection of Arguments. Lexical and Compositional Factors*, Stanford (Califòrnia), CSLI Publications, p. 97-134.
- REINHART, Tanya (2001) «Experiencing Derivations», dins Rachel Hastings, Brendan Jackson & Zsófia Zvolenszky (ed.), *Proceedings of SALT XI*, Ithaca (NY), CLC Publications, p. 365-387.

- RIGAU, Gemma (1990) «Les propietats d'agradar: estructura temàtica i comportament sintàctic», *Caplletra* (València) 8, p. 7-19.
- ROSSELLÓ, Joana (2008 [2002, 1a ed.]) «El SV, I: Verbs i arguments verbals», dins Joan Solà *et alii* (dir.), *Gramàtica del català contemporani*, 4a ed., Barcelona, Empúries, 3 vol., p. 1853-1949.
- ROYO, Carles (2017) «Verbs psicològics catalans: el cas de *agradar* i *interessar*», *Caplletra*, 62, p. 65-88.
- (2018) «Els verbs psicològics pronominals catalans i l'alternança emotiva/volitiva», *Études Romanes de Brno*, 39, 1, p. 115-138.
- (en premsa) «Accusative/dative alternation of Catalan verbs with an experiencer object», dins Anna Pineda & Jaume Mateu (ed.), *Dative structures in Romance and beyond*, Berlín, Language Science Press (*Open Generative Syntax* series).
- RUAIX, Josep (1994) *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui* / 1, Moià, Ruaix.
- (1998) *Català complet* / 2. *Curs superior de llengua*, Moià, Ruaix.
- RUWET, Nicolas (1993) «Les verbes dits 'psychologiques'. Trois théories et quelques questions», *Recherches Linguistiques de Vincennes*, 22, p. 95-124.
- SOLÀ, Joan (2009) *Plantem cara. Defensa de la llengua, defensa de la terra*, Barcelona, La Magrana.
- YNGLÈS, M. Teresa (1991) «Les relacions semàntiques del cas datiu», dins Jane White Albrecht, Janet Ann DeCesaris, Patricia V. Lunn & Josep Miquel Sobrer (ed.), *Homenatge a Josep Roca-Pons. Estudis de llengua i literatura*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat / Indiana University, p. 271-308.

REFERÈNCIES DELS EXEMPLES

- BARBÉ, Lluís (1992) *Curs d'introducció a l'economia. II. L'escola neoclàssica, Keynes i Schumpeter*, Bellaterra, Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- CASANOVAS I CUBERTA, Joan (1996) *Joan Casanovas i Maristany, president del Parlament de Catalunya*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- CURTIS, Jamie Lee & Laura CORNELL (2005) *Com m'agrado. Un llibre per deixar anar l'autoestima*, Barcelona, Serres.
- FERRAN DE POL, Lluís (2009) *Un de tants*, Barcelona, Club Editor.
- FRANKLAND, Edward (2010) *Sobre una nova sèrie de compostos orgànics que contenen metalls*, traducció de Joaquim Sales, Barcelona, Societat Catalana de Química (filial de l'Institut d'Estudis Catalans).

- PLA NUALART, Albert (2014) «A Montoro la desigualtat no li preocupa», *Ara*, columna «Un tast de català», 5 d'abril del 2014.
- ROS, Joandomènec (2016) *La saviesa combinada. Reflexions sobre ecologia i altres ciències*, Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona.

